

CYNGOR SIR FYNWY

POLISI GORFODI CORFFORAETHOL

1.0 Cyflwyniad

- 1.1 Mae gan Gyngor Sir Fynwy (CSF) gyfrifoldebau statudol am ystod eang o swyddogaethau gorfodi sy'n effeithio ar yr amgylchedd, y cyhoedd a'r gymuned fusnes. Cyflawnir y cyfrifoldebau hyn mewn amryw o ffyrdd - pob un wedi'i anelu at hyrwyddo cydymffurfiad â'r gyfraith a hyrwyddo nodau corfforaethol yr Awdurdod.
- 1.2 Nodau'r polisi hwn yw:
- Nodi, er gwybodaeth gyhoeddus, dull cyffredinol yr Awdurdod o gyflawni ei gyfrifoldebau gorfodi/rheoleiddio;
 - Helpu i orfodi'n gyson, yn deg ac yn gyfiawn
 - Darparu'r egwyddorion arweiniol sy'n sail i ddatblygiad polisïau gorfodi mwy penodol
 - Nodi'r meini prawf a fydd yn cael eu defnyddio gan yr awdurdod a'i swyddogion wrth benderfynu pa gamau sy'n briodol wrth nodi unrhyw fethiant i gydymffurfio â'r gyfraith.

2.0 Awdurdodi swyddogion

- 2.1 Gwneir gweithgareddau gorfodi a phenderfyniadau gorfodi o ddydd i ddydd ar ran yr awdurdod gan swyddogion sydd wedi'u hawdurdodi'n ysgrifenedig at y dibenion hynny. Dylai'r awdurdod hwn gael ei ddangos bob amser oni bai y byddai gwneud hynny yn peryglu gweithgaredd gorfodi. Dim ond swyddogion sy'n gymwys trwy hyfforddiant, cymhwyster a/neu brofiad fydd yn cael eu hawdurdodi i gymryd camau gorfodi. Bydd gan swyddogion hefyd ddigon o hyfforddiant a dealltwriaeth o weithdrefnau a pholisïau gorfodi i sicrhau agwedd gyson tuag at eu dyletswyddau.
- 2.2 Rhoddir ystod o bwerau cyfreithiol i swyddogion trwy ddirprwyo o'r Cyngor a/neu'n uniongyrchol trwy deddfwriaeth fel swyddog a benodir gan yr awdurdod at y dibenion hynny. Bydd gan bob gwasanaeth rheoleiddio gweithdrefn ar waith sy'n dogfennu sut mae ei swyddogion wedi'u hawdurdodi.

3.0 Dull cyffredinol

- 3.1 Mae effeithiolrwydd deddfwriaeth yn dibynnu ar gydymffurfiad y rhai a reoleiddir. Rydym yn cydnabod bod y rhan fwyaf o bobl a'r mwyafrif o

busnesau eisiau cydymffurfio â'r gyfraith. Felly, byddwn yn cymryd gofal i helpu busnesau ac eraill i gyflawni eu rhwymedigaethau cyfreithiol a chyflawni ein dyletswyddau mewn modd teg, cyfiawn a chyson

- 3.2 Ein nod cyntaf yw cynorthwyo unigolion a busnesau trwy eu cynghori ar y gyfraith a'u helpu i nodi eu hopsiynau ar gyfer cyflawni eu cyfrifoldebau oddi tani. Serch hynny, byddwn yn cymryd camau cadarn, gan gynnwys erlyn lle bo hynny'n briodol, yn erbyn y rhai sy'n gwawdio'r gyfraith neu'n weithredu'n anghyfrifol. Nodir yn ddiweddarach yn y ddogfen bolisi hon y byddwn yn cymryd camau gorfodi ffurfiol.
- 3.3 Mae dulliau gorfodi yn cynnwys ymchwilio, arolygu, asesu neu ymholiad arall. Yn unol ag arfer gorfodi da, bydd y rhain yn ddirybudd yn gyffredinol, ond fe'u cynhelir yn ysbryd didwylledd lle bo hynny'n bosibl. Oni bai y gallai pwrpas yr ymweliad gael ei fygythio trwy wneud hynny, byddwn yn ceisio ymgymryd ag unrhyw ymweliadau, cyngor neu weithgaredd gorfodi yn ystod oriau busnes/masnachu arferol, ond cydnabyddir y gallai fod angen gweithredu y tu allan i oriau busnes/masnachu arferol fel mae'r angen yn codi.
- 3.4 Byddwn yn darparu gwybodaeth a chynghor mewn iaith mor syml â phosibl. Gwneir yn glir a yw'r cyngor a roddir yn angenrheidiol i gydymffurfio â'r gyfraith neu'n mynd yn fwy na'r gofynion cyfreithiol lleiaf/yn seiliedig ar arfer da. Byddwn yn darparu pwynt cyswllt a rhif ffôn ar gyfer delio ymhellach â ni a byddwn yn annog busnesau ac eraill i ofyn am gyngor neu wybodaeth gennym ni. Ymdrinnir â phob cais am wasanaeth yn unol â safonau gofal cwsmer CSF.
- 3.5 Rydym yn cefnogi ac yn hyrwyddo trefniadau ar gyfer cysylltu ag awdurdodau a chyrrff gorfodi eraill. Os oes rôl orfodi ar y cyd ag asiantaethau eraill, pryd bynnag y bo hynny'n bosibl, bydd ein gweithgareddau gorfodi yn cael eu cydgysylltu â'r asiantaethau hyn er mwyn lleihau gorgyffwrdd diangen, oedi amser ac i gynyddu ein heffeithiolrwydd cyffredinol, os bydd angen, byddwn yn cytuno i'r asiantaeth fwyaf priodol cymryd yr awenau cyflawn.
- 3.6 Byddwn yn lleihau costau cydymffurfio trwy sicrhau bod unrhyw gamau sydd eu hangen arnom yn gymesur â'r risgiau. Cyn belled ag y mae'r gyfraith yn caniatáu, byddwn yn ystyried amgylchiadau'r achos ac agwedd y rhai sy'n destun rheoleiddio wrth ystyried gweithredu.

4.0 Cyd-destun Cyfreithiol a Pholisi

- 4.1 Bydd CSF yn cyflawni ei waith sy'n gysylltiedig â gorfodi gan roi sylw dyledus i'r Concordat Gorfodi. Mae'r Concordat hwn yn deillio o fenter

llywodraeth ganolog ac fe'i mabwysiadwyd gan y Cyngor ym mis Hydref 1998. Mae'r Concordat yn nodi egwyddorion gorfodi da. Y rhain yw:

- cyhoeddi safonau clir, gan nodi lefel y gwasanaeth a'r perfformiad y gall y cyhoedd a busnesau ddisgwyl eu derbyn yn delio â'r cyhoedd a busnesau mewn ffordd agored sy'n darparu gwasanaeth cwrtais, effeithlon a defnyddiol
- ymateb yn brydlon ac yn gadarnhaol i gwynion am y gwasanaeth gan sicrhau bod camau gorfodi yn gymesur â'r risgiau i'r cyhoedd, gan gyflawni dyletswyddau mewn modd teg, cyfiawn a chyson.

4.2 Wrth ddatblygu'r polisi gorfodi hwn ac wrth osod gofynion gorfodi gwasanaeth-benodol, mae CSF wedi rhoi sylw i God Cydymffurfiaeth Rheoleiddion statudol, i'r graddau y mae'n berthnasol i Gymru.

5.0 Cymryd Penderfyniadau Gorfodi

5.1 Bydd penderfyniadau ar gamau gorfodi yn cael eu cymryd fesul achos, gan swyddogion, yn unol â'u hamserlen awdurdodiadau/pwerau dirprwyedig. Fodd bynnag, er mwyn sicrhau cysondeb dull gweithredu, bydd penderfyniadau o'r fath yn cael eu llywio gan y polisi hwn ac unrhyw bolisiâu mwy penodol eraill a allai fod yn berthnasol yn y maes gorfodi penodol hwnnw.

5.2 Ymhlith y ffactorau a fydd yn cael eu hystyried mae, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- y risg y mae'r diffyg cydymffurfio yn ei beri i ddiogelwch, iechyd neu les economaidd y cyhoedd yn gyffredinol neu i unigolion
- tystiolaeth sy'n awgrymu bod cyn-fyfyrio wrth gyflawni trosedd
- roedd y drosedd honedig yn cynnwys methu â chydymffurfio'n llawn neu'n rhannol â gofynion hysbysiad neu orchymyn statudol
- mae hanes o rybuddion blaenorol neu gyflawni troseddau tebyg
- amgylchiadau gwaeth fel rhwystro swyddog neu ymddygiad ymosodol tuag at y cyhoedd
- mae'r drosedd, er nad yw'n ddifrifol ei hun, yn eang yn yr ardal lle mae'n cael ei chyflawni
- roedd marwolaeth yn ganlyniad i dorri deddfwriaeth
- difrifoldeb trosedd honedig, ynghyd â difrifoldeb unrhyw niwed gwirioneddol neu bosibl
- cofnod a dull cyffredinol y troseddwr
- diystyrwyd gofynion deddfwriaethol yn ddiotal
- ailadroddwyd toriad a oedd yn destun rhybudd ffurfiol
- mae gwybodaeth ffug wedi'i chyflenwi'n fwriadol, neu bu bwriad i dwyllo

- 5.3 Cymerwyd camau ffurfiol os na chydymffurfir gan gynnwys erlyn, cyflwyno rhybudd syml, cyflwyno rhybudd cosb sefydlog, rhybudd statudol, gwaharddiad, gorchymyn llys, atal, gwrthod neu amrywio trwydded neu ganiatâd arall, cyfarwyddyd ysgrifenedig neu rybudd ysgrifenedig. Mae pob achos yn unigryw a bydd unrhyw gamau yn berthnasol ac yn gymesur â'r amgylchiadau hysbys. Dim ond os yw er budd y cyhoedd i wneud hynny a lle mae gobaith realistig o euogfarn y cymerir erlyniadau. Gwneir unrhyw benderfyniad i erlyn yn unol â'r Cod ar gyfer Erlynyddion y Goron.
- 5.4 Gellir nodi canllawiau pellach mewn polisïau neu weithdrefnau sy'n ymwneud â dull CSF o ran meysydd penodol o weithgaredd gorfodi. Mae'r nodau a gwerthoedd corfforaethol CSF hefyd yn cael eu hystyried, lle bo hynny'n berthnasol, ynghyd ag unrhyw ffactorau dylanwadu lleol.
- 5.5 Gwneir penderfyniadau gorfodi gan roi sylw dyledus i ddarpariaethau:
- Deddf Hawliau Dynol
 - Deddf Trosedd ac Anhrefn
 - Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol
 - Deddf Gweithdrefn Droseddol ac Ymchwilio
 - Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio
 - Deddfwriaeth hawliau cyfartal a gwrth-wahaniaethu
 - Deddfwriaeth benodol i wasanaeth
 - Pob deddfwriaeth berthnasol arall sy'n berthnasol o bryd i'w gilydd
- 5.6 Os deawn yn ymwybodol o fater gorfodi a fyddai o ddiddordeb dilys i asiantaeth orfodi arall, neu yr ymdrinnir â hi yn fwy priodol, byddwn yn sicrhau bod y wybodaeth yn cael ei throsglwyddo i'r asiantaeth honno. Dim ond er budd y cyhoedd ac yn unol â Deddf Diogelu Data 1998 y cymerir unrhyw gamau o'r fath. Os bydd rôl orfodi a rennir bydd pob parti yn cytuno pwy fydd yn arwain a sut y bydd unrhyw gamau a gymerir yn cael eu rheoli ar y cyd.

6.0 Cymryd camau gorfodi

- 6.1 Cyn cymryd camau gorfodi ffurfiol, bydd swyddogion yn rhoi cyfle i drafod amgylchiadau'r achos ac, os yn bosibl, datrys pwyntiau gwahaniaeth, oni bai bod angen gweithredu ar unwaith (er enghraifft, er budd iechyd a diogelwch neu ddiogelu'r amgylchedd neu i atal tystiolaeth rhag cael ei dinistrio).

- 6.2 Pan ystyrir bod angen gweithredu ar unwaith, rhoddir esboniad pam mae angen gweithredu o'r fath ar y pryd a'i gadarnhau'n ysgrifenedig.
- 6.3 Yn ystod ymchwiliad gall swyddogion ddefnyddio eu pwerau statudol, a fydd yn cael eu hegluro, ac a allai gynnwys cymryd samplau ac eitemau i'w profi, archwilio cofnodion a chipio neu gadw nwyddau a dogfennau.
- 6.4 Ar ddiwedd unrhyw ymchwiliad, deuir i benderfyniad a yw'r ffeithiau'n datgelu trosedd ac os felly a fydd y mater yn cael ei drin naill ai'n anffurfiol neu'n ffurfiol. Bydd unrhyw gamau gweithredu ffurfiol yn unol â gweithdrefn erlyn CSF gan ddefnyddio'r dogfennau a'r prosesau gwneud penderfyniadau a nodwyd.

Gweithredu Anffurfiol - Cyngor neu Rybudd

- 6.5 Fel rheol, ymdrinnir â mân ddigwyddiadau trwy weithredu anffurfiol a bydd yn golygu bod y swyddog yn tynnu'r mater i sylw'r unigolyn neu i berchennog y busnes neu i weithiwr priodol a rhoi cyngor lle bo angen. Gellir gadael adroddiad ar adeg yr ymweliad neu ei gynnwys mewn llythyr o gyngor neu rybudd ysgrifenedig. Anaml y bydd tramgwydd bach neu dechnegol yn arwain at gymryd camau mwy ffurfiol, yn enwedig os gellir ei gywiro ar unwaith. Gall fod ymweliad dilynol, lle mae amgylchiadau'n mynnu, i sicrhau bod mân faterion wedi'u cywiro. Fodd bynnag, os anwybyddwyd cyngor blaenorol dro ar ôl tro, gall swyddog ddewis trin y digwyddiad mewn ffordd ffurfiol.

Camau Ffurfiol - Rhybudd Statudol

- 6.6 Yn dibynnu ar bwerau'r swyddog o dan y ddeddfwriaeth berthnasol, caiff y swyddog gyhoeddi rhybudd statudol sy'n ei gwneud yn ofynnol i gamau penodol gael eu cyflawni o fewn amserlen benodol. Bydd unrhyw rybudd o'r fath a gyflwynir yn cynnwys manylion am sut a ble i apelio yn erbyn gofynion yr hysbysiad.
- 6.7 Mae pwerau swyddogion unigol wedi'u nodi yng nghynllun dirprwyo'r awdurdod ac awdurdodiadau dilynol.

Camau Ffurfiol - Hysbysiadau Cosb Sefydlog (HCS), Hysbysiadau Cosb am Anhrefn (HCA), Cosbau Gweinyddol a Rhybuddion Budd-daliadau

- 6.8 Mewn rhai amgylchiadau mae deddfwriaeth yn rhoi pŵer i swyddogion roi rhybuddion a chosbau fel HCS neu HCA fel ffordd o waredu troseddau. Gwneir penderfyniadau o'r fath yn ôl disgrisiwn swyddogion yn unol â'u hawdurdodiadau/pwerau dirprwyedig ac yn unol ag unrhyw bolisiâu neu weithdrefnau gweithredu safonol.

Camau Ffurfiol - Adrodd

- 6.9 Lle bo hynny'n briodol, rhoddir cyfle i droseddwr a amheuir rhoi esboniad o'r amgylchiadau sy'n ymwneud â chyflawni unrhyw drosedd honedig. Gellir rhoi'r esboniad hwn yn ysgrifenedig neu yn ystod cyfweiliad a gynhaliwyd o dan reolau Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984 (HAThD) a'i ysgrifennu i lawr neu ei gofnodi fel y bo'n briodol. Gwahoddir troseddwr a amheuir i ofyn am gyngor cyfreithiol cyn i'r cyfweiliadau hyn gael eu cynnal ac i ddod gyda chynrychiolydd yn y cyfweiliad ei hun.
- 6.10 Bydd uwch swyddogion yn ystyried yr holl adroddiadau trosedd ac yn penderfynu pa gamau i'w cymryd yn unol â'r polisi gorfodi hwn a'r Cod ar gyfer Erlynyddion y Goron, sy'n cynnwys proses benderfynu dau gam:
- Yn gyntaf, prawf tystiolaethol i sicrhau bod digon o dystiolaeth i ddarparu 'gobaith realistig o euogfarn'. Os yw hyn yn brin, yna ni chymerir unrhyw gamau ffurfiol.
 - Yn ail, prawf budd y cyhoedd, a fydd yn penderfynu a yw er budd y cyhoedd i erlyniad gael ei gynnal.
- 6.11 Mae erlyniad yn fwy tebygol o gael ei erlyn os dangosir bod y tramgwydd honedig wedi:
- Bod yn dwyllodrus, neu wedi cynnwys torri rhwymedigaeth gyfreithiol yn fwriadol neu'n barhaus (e.e. diystyru rhybuddion a/neu hysbysiadau ffurfiol) mewn amgylchiadau a achosodd, neu a oedd yn debygol o achosi, golled sylweddol neu ragfarn i eraill, neu
 - Achoswyd, neu'n debygol o achosi, colled, niwed neu ragfarn trwy esgeulustod neu ddiodefalu dybryd, neu
 - Wedi peryglu iechyd, diogelwch neu les pobl, anifeiliaid neu'r amgylchedd, neu
 - Yn gysylltiedig â rhwystro swyddog awdurdodedig rhag cyflawni ei ddyletswyddau.
- 6.12 Bydd swyddogion hefyd yn ystyried:
- Unrhyw esboniad a gynigir gan y troseddwr a amheuir neu ar ran y cwmni dan amheuaeth
 - Hanes blaenorol y cwmni neu'r person(au) dan sylw
 - Eu parodrwydd i weithredu i atal y broblem rhag digwydd eto
 - Y tebygolrwydd y bydd diffynnydd yn gallu sefydlu diwydrwydd dyladwy neu amddiffyniad statudol arall
 - A yw unrhyw gamau gorfodi eraill yn fwy priodol.

Camau Ffurfiol yn dilyn yr Adroddiad

- 6.13 Gall y camau a gymerir yn y pen draw gynnwys y canlynol: -
- Dim gweithredu (fel arfer oherwydd diffyg tystiolaeth ond amgylchiadau esgusodol gall fod yn berthnasol, megis salwch difrifol neu anallu'r diffynnydd)
 - Cyhoeddi rhybudd ysgrifenedig
 - Cynnig rhybudd syml
 - Mynd ymlaen gydag erlyniad
- 6.14 Fodd bynnag, mae yna opsiynau eraill ar gyfer gweithredu ffurfiol sydd ar gael i rai gwasanaethau rheoleiddio o dan y ddeddfwriaeth y maen nhw'n ei gorfodi. Manylir ar y rhain yn y polisiau gorfodi a'r safonau gwasanaeth a gynhyrchir gan y gwasanaethau penodol hynny.

Rhybudd Syml

- 6.15 Mewn amgylchiadau priodol, lle byddai erlyniad yn cael ei gyfiawnhau fel arall, gellir rhoi rhybudd syml gyda chytundeb y diffynnydd. Gwneir hyn yn unol â chanllawiau'r Swyddfa Gartref. Pwrpas y rhybuddion hyn yw osgoi achos llys diangen, ond dim ond pan fydd y diffynnydd yn cyfaddef y drosedd yn llawn ac yn cytuno iddo gael ei gofnodi a'i ddyfynnu yn y llys y gellir ei dorri yn y dyfodol pe bai tramgwydd yn digwydd yn y dyfodol. Nid oes unrhyw achos llys yn gysylltiedig. Rhaid cwrdd â'r amodau canlynol cyn cynnig rhybudd syml:
- Rhaid bod tystiolaeth o euogrwydd y troseddwr yn ddigonol i gyfiawnhau erlyniad
 - Rhaid i'r troseddwr gyfaddef i'r drosedd
 - Rhaid i'r troseddwr ddeall arwyddocâd y rhybudd ffurfiol a rhoi caniatâd gwybodus i gael rhybudd
- 6.16 Os gwrthodir rhybudd syml, mae erlyniad bron yn sicr o gael ei ddwyn.

7.0 Cwynion am ein Gwasanaeth

- 7.1 Byddem yn gwahodd unrhyw berson neu fusnes sydd â chwyn am wasanaeth rheoleiddio a ddarperir gan y Cyngor i gysylltu â rheolwr y gwasanaeth dan sylw. Os na chaiff y mater ei ddatrys mae gan CSF weithdrefn gwynion fewnol ar gael i bawb. Mae ffurflen a gweithdrefn gwyno ffurfiol y Cyngor ar gael am ddim ac mae i'w gweld ar wefan y Cyngor yn www.monmouthshire.gov.uk/cy, trwy ofyn yn unrhyw swyddfa yn y Cyngor, trwy ysgrifennu at adran berthnasol y Cyngor neu drwy ffonio'r Cyngor ar 01633 644644.

8.0 Monitro ac Adolygu

- 8.1 Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan reolwyr gwasanaeth.
- 8.2 Croesewir sylwadau ar y polisi hwn a dylid eu cyfeirio at y Prif Weithredwr yn Neuadd y Sir, Cwmbrân, ffôn 01633 644644.